

خود عرض میکنم که این حکم با وزیر
وزارت عدلیه تایید واسطه قبول کند
چنانچه در این عدلیه پیش میآیند و شکایت از
واسطه بگذرد.

حاجی امام جمعه

حرف می قاعده بزمن فرضان عارضم تمام عملها
امیدوارم بنامها مرض میکنم قسم میگویم که این کار را
صلاح میدانم آیا این وضع مجلس این مملکت ترتیب پیدا
میکند جز این مضمر وقتده پانزده قسم عنوان شده که
من نمیتوانم از سکدام حرف بزنم رئیس هم یکی که انداره
ملاحظه میفرمایند ولی حالا صراحتاً میگویم که
که هر مطلبی باید در مجلس عنوان شود یکی دو
روز قبل باید اطلاع داده شود و این ترتیب باید
رعایت شود و غیر از این هیچ مطلبی پیشرفت
نخواهد کرد اما در باب تشون ملی اول کسی که
در این باب اظهار کرد بنده بودم این ترتیب تشون
ملی ترتیبی است که شارع مقدس روز اول بجایاد
داده و حالا هم میگویم اول کسی که سر خود شورا
میدهد که تفکک بردوش بگیرد بنده هستم اگر کسی
غناهیتم که مملکت دارالسلام باشد و طام مسلمان
بمانم یا بدین کار و اقدام نمانم تشون ملی هم برای
دفاع باخارج است نه برای امنیت داخله بلکه برای
امنیت داخله مضر است این هیئت وزرا که طرف
اطمینان مجلس و حسن ظن ملت هستند باید امنیت
داخله را از آنها بخواهیم آنهم میشود بواسطه
نبودن مجازات وقت آنهم این است که حکام خائف
مستند از این که کسی با آنها بگوید مستبد است
شعب هم زیاد است ولی امیدوار بودم که در این
ایام که سرمای زیاد در زمستان است و اغلب مردم نمی
توانند مجلس کرده باهم بنشینند بعضی تحریرات
و انتشارات نمایندگان طبیعه مملکت رو بایشی گذارده
وزارم مشغول کار شده نظم و امنیت بدهند اما
حالا این ترتیب هم معلوم است باز بجایاتی میشود
بقیعه بنده باید کمیسیون تشکیل شده مواد رفواین
حدود و وسایات را که مردم خیلی بآن مبتلا میشوند و
باصلاح کثیر الا بتلا است وضع کرده بدست حکام
و قوای مجریه داده شود تا مجازاتی در بین باشد.

محقق الدوله

فانونی میتواند این کار را بکند.

حاج میرزا آقا

حاج امام جمعه فرودند یکی بواسطه کثرت شغلات
است یکن هم بواسطه نبودن قانون عدلیه است خیلی
تمجب دارم که قانون وزارت داخله یکماه است تمام
شده و بواسطه یک ماهه آن که ناتمام است هنوز
صحه نشده که بطبع رسیده منتشر شود (گفتند که
آن یک ماهه قرار شد نباشد).

آقای میرزا سید حسن

خوانده شد و جواب داده شد خوب است اقدامی بشود
که سایر ولایات هم امن بشود.

رئیس

الدام خواهد شد.

حاجی محمد ابراهیم

در این بین که
قانون عدلیه از مجلس بگذرد باید کاری کرد که
امایان تسلیل امورات نشود همه وزراء بعمده
از درون مجلس بگذرند بنشینند یک ترتیب صحیحی بدهند
(مجلسی بجهت)

مذاکرات روز پنجشنبه چهاردهم

شوال دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات سهشنبه ۱۴ آقا میرزا طاهر
قرات کردند.

نایب رئیس

مطابق صورتیکه برای کمیسیون
ها آقا این مستحضرند معین شده اند حالا لازم
است دو نفر نایب رئیس و چهار نفر منشی انتخاب
شود.

آقای میرزا فضلعلی آقا

است که چون امروز اختراشده تعیین آن بماند بجهت
روزشنبه یاروز دیگر.

محقق الدوله

دارید جای تامل نیست از روزی که در مدرسه نظامی
بودیم دو نفر نایب رئیس انتخاب شد خیلی هم از
آنها امتنان داریم چون مومشان تمام شد حالا باید
انتخاب شود و تاخیر نیفتد.

مخیر الملک

این که گفته شد که دو نفر
نایب رئیس و چهار نفر منشی انتخاب شود مقصود
این نیست که حکماً باید این دو نفر نایب رئیس
عرض شوند بلکه چون قانوناً رسم است در سر
هر سال باید تجدید انتخاب شود این است که
انتخاب می کنند حالا ممکن است که همان دو نفر را
انتخاب کنند.

حاجی سید باقر

شما که اول سال مجلس
را اول جورا قرار دادید.

محقق الدوله

انتخاب از مقدمه شبان
بوده است.

نایب رئیس

چون انتخاب کمیسیونها تمام
شده است عقیده بنده این است که اینهم زودتر تمام
شود تا روز شنبه هر کس تکلیف خودش را بداند.

وکیل التجار

بنده هم با آقا میرزا فضلعلی آقا
میرام که انتخاب بماند برای روز شنبه.

آقای میرزا محمود

باید انتخاب اینها بشود
که مجلس رسیت پیدا کند بدون انتخاب اینها مجلس
رسمیت ندارد.

وکیل التجار

با این مجله چرا این دو ماه
انتخاب نشده.

سیدالاحکما

قریب نیم ساعت است که در
این موضوع حرف میزنیم اگر در مطلب دیگر هم
داخل شویم هیچ نتیجه نخواهیم گرفت خوب است این
مطلب را تمام کنیم.

آقای میرزا مرتضی قلیخان

در این نوشتن
اسامی در این مجلس صحیح نیست حرفی نیست بجهت
اینکه این مطلب باید سری باشد خوب است در مجلس
دیگر نوشته شود و باین مجلس بیاید.

وکیل الرعايا

روز دوشنبه که تشکیل کمیسیون
بنا بود یکی تشکیل هیئت رئیس بود در ده مان روز
آنها باین گفتند حالا باشد برای یکروز دیگر و تا این
هیئت رئیس که فرالواقع اداره کردن مجلس در عهده
آنهاست معین نشود کارها بتأخیر خواهد افتاد.

لسان الحکماء

در اینک نایبان رئیس و
منشیها حالا انتخاب شوند بهتر است حرفی نیست
عرض دیگر کمیسیونهایی که انتخاب شده اند اسامی
آنها قراتت شود تارسمی شده از روز شنبه مشغول
کار شوند.

وثوق الدوله

در این مواقع که اختلاف
میشود باید رای گرفت حالا هم خوب است رای
گرفته شود.

نایب رئیس

گویا ظاهر است که اکثریت
با آنهاست است که میگویند نایبان رئیس و منشیها
امروز انتخاب شوند.

وثوق الدوله

پس باید امروز نایبان رئیس
و منشیها انتخاب شوند زیرا بطوریکه گفتند باید
کمیسیونها از روز شنبه مشغول کار شوند این هیئت
اداره کننده امورات مجلس هستند باید امروز که کاری
نیست اینها انتخاب شوند امین هیئت هم از روز شنبه
مشغول کار شوند (در این موقع شروع بیوشن ورقه
انتخاب نایب رئیس شد.)

وثوق الدوله

قبل از انتخاب لازم است که
عرض میکنم چون قبل از این بنده نیابت ریاست داشتم
و استعفا دادم استعفایم که دارم حالا مرا انتخاب
نکنند بعلت اینکه بنده را از برای کمیسیون مایه
و خارجه انتخاب کرده اند و با اکثر مشاغل نمیشود که
نیابت ریاست را هم قبول کنم مستدعی هستم که بنده
را باین خدمت انتخاب نکنند.

حاجی میرزا ابراهیم آقا

بسته ببیل شما
نیست.

نایب رئیس

موکول ببیل منتخبین است.

وثوق الدوله

چرا بسته ببیل بنده هست
بنده با اکثر مشاغل نمیتوانم از عهده انجام وظایف
نایب رئیسی بر آیم.

نایب رئیس

نیابت ریاست چندان زحمتی
ندارد.

وثوق الدوله

من خودم داخل در کار بوده
میدانم با این مشاغل خیلی سخت است.

نایب رئیس

هر وقت کار داشته باشید نایب
رئیس دوم را معین کنید.

آقای سید حسن تقی زاده

باید دانست منشی
که در اینجا گفته میشود انتخاب شود غیر از منشیهای
معمولی است که چیز نویس باشد این منشیها در حقیقت
در اداره ریاست مجلس هستند باید از ترتیبات مجلس
کاملاً مستعضر و باخبر باشند (در این موقع اخذ رای
شد برای نیابت ریاست) (نایب رئیس اول با اکثریت
آراء درون الدوله) (نایب رئیس دوم حاجی امین-
الضرب.)

آقای سید عبداللّه مجتهد

از جناب حاجی
میرزا ابراهیم مجتهد شیرازی تلگرافی رسیده است.

آقای حاجی امام جمعه

بنده اطلاعی
دارم تلگراف زده اند که من از این استفتا و جواب
آن خبر ندارم این سؤال و جواب را از قول من جعل
کرده اند و مهر مرا هم از راه دیگر بدست آورده پای
او زده اند و مخصوصاً در آن تلگراف نوشته شده
باینچنین تبریز که اگر چنین اورانی در آنجا منتشر
شده ضبط نمایند.

آقای سید عبداللّه

باید آن تلگراف خوانده
شود تا همه بدانند.

نایب رئیس

این انتخاب منشیها تمام شود
تلگراف خوانده میشود (در این موقع با اکثریت آراء
انتخاب چهار منشی شد.)

حاج سید نصرالله

آقا میرزا طاهر
میرزا مرتضی قلیخان مستشار الدوله

آقای میرزا سید محمد مجتهد

جناب رئیس
سوالی دارم ما مالک مشروطه را که خودمان ندیده

در این خصوص (مجلس شورای ملی) طرح و با کثرت آراء
پدید شد ولی چون هیچ یک از فقرات لایحه را
مآخذ اعتباری باسکه میزان تضمینی هم در دست
نیبود و صورت تفاوت تیولات و میزان تفاوت
قبل تمام ولایات و مآخذ متوسط نرخ جنس
از نقاط مختلفه به کمیسیون نرسیده بود ناچار با
ملاحظه صحت و سقم عمل حکام مکل و جزو
و رعایت مشکلات بعضی تعمیرات جزو جمعی و
بیشتر برای اینکه در ابتدای امر وجه بلا مصلی
بذولت ممالیه جمع نشود اسامه در این سه فقره
امتلاء جمع بطور تضمین باقی موازین فایده نماند
حکمرده و مبالغی که اقل اجملات است در خلاصه
جمع و خرج تضمینی بودجه جمع نموده است و
تجدید است در سنوات آتی با استقرار نظام و اتعاض
تجدید صحیح از این سه فقره امتلاء جمع زیاد
بر آنچه در بودجه اسامه منظور شده است استفاده شود
اما در شبهه خرج قبل از تقدیم اصول اصلاحات
کمیسیون در جواب بفرمانت عرض که ممکن است بر
امتلاء کمیسیون متوجه شود که با وجود ضرورت
عجله در این مقام لزوم انعام بودجه در ادبای سال
طیلت تاخیر تا این موقع چه بوده است عرض میرسد
که اولاً برای شروع باصلاح مضارح لازم بود
مبلغ و مقدار حقوق مریک از مؤلفین و مستخدمین
دولت بهر صیفه و عنوان است در محل واحد و معین
باشد و چون این نکته سابقاً در دفتر ممالیه چندین
مجلس رعایت نبوده است اعضاء کمیسیون مجبور
شدند که بدو در جمع آوری حقوق نیز جهد و
اهتمام کرده از رجوع بدستور العمل ها و دفترهای
متنلف مرسومات متنلفه اشخاصی را که در تحت
صیفه های متنلف منظور است یک قلم معلوم و معین
نمانند و مجرد این کار دو سه ماه وقت اعضاء
کمیسیون را مشغول و از شروع اصلاحات مانع شد
تا آنجا هر گاه در کمیسیون تصویب شده بود از کلیه
مرسومات از باب حقوق مبلنی بطور نومنان شمار
حکسر و موضوع شود انعام کار خیلی زود میسر
بود ولی ملاحظه شد که این ترتیب بکلی از
میزان عدالت خارج خواهد شد زیرا که در
اعطای اصل مواجب و حقوق قاعده تناسب و
عدل رعایت نشده بود تا یک کسر متنسوی نیز
موافق عدل و انصاف باشد و بالاخره رعایت این
نکته دایمی شد که بطور کلی یک مآخذ مساوی
از حقوق تمام از باب حقوق کسر نشود بلکه
اسامی از باب حقوق فرد فرد در تحت ملاحظه آمده
از روی قواعد مساوی که در طی این راپرت عرض خواهد
شد برای هر کدام حکمی معین شود و مسلم است مطالعه و
مراجعه قرب دو بیست هزار اسم و حکم فرد فرد آنها
با ملاحظه حق قانون اکثریت در هر باب و احتیاج
بتحقیقات و اطلاعات خارج در بعضی مواد چندین صرف
وقتی و وقت لازم داشته و اگر خاطر و کلاه عظام
از زحمات شبانه روزی و تحمل مشاق و مشاقت اعضا
کمیسیون برای انجام این امر مطلع باشد جواب
اعتراضات را نخواهد داد و از اینکه هنوز بعضی از
شعب اصلاحات نا تمام است نباید بعد از این با تمام برسد
تصمیم نماند فرموده اصول و قواعدی که از ابتدای
شروع با اصلاحات مطمح نظر اعضاء کمیسیون بوده

سلطنت کردی از قبل مضارح حیوانات و مضارح
در بانک و بعضی عطایات شخصی سایرین این تکامل
رعایت بوده است که بلاینگه در تمام ممالک متدنه
میزان مضارح شخصی سلطنت فقط با وضع ممالیه
ملک متاسب است و در هیچ ملک بیشتر از سی
یک یا حکمتر از دو بیست یک برای مضارح سلطنت
تخصیص نمیشود مگر در نظر بکثرت مضارح دو اتر
سلطنت گیری و اشکال و امسر تصنیف زیاد در تمام
مواد آن میزان مضارح سلطنت مبلغ یک کسر و
تومان نقد و پنج هزار خرداوی جنس که تقریباً پانزده
یک تمام مایدات ملکیت است مترشده و حتی المقدور
مضارح سلطنتی از مضارح دولتی متناهی و مجزا
گردیده آنچه راجع بدو اثر سلطنتی بوده است از
میزان مضارح کسر و در مقابل مبلغ مذکور فوق
گذاشته شده است
تا بکسار مضارح و مضارحیکه ضرر و فتنه آن مستقبلاً
راجع باشخص نبوده و از مرسومات و حقوق اشخاص
خارج بوده است بقدر فرصت و امکان ملاحظه شده
هر کدام استمرار آن عیاله ضرورت داشته گمان
ایفا شده و هر چه ضرورت نباشد برگشت و هر
کدام بعمل نظر و تأمل بوده است عیاله بنوعان توقیف
در جزء مضارح یاد داشت شده است تا بنده از تأمل
و تحقیق از مبلنی که باید برای مضارح فوق الامده
تخصیص شود محسوب گردد ثالثاً مضارحی که بعد
از زمان مشروطیت تحصیل بودجه ملکیت شده و به
تصویب مجلس شورای ملی نرسیده ام (امواج و حقوق
با مضارح و مضارح دیگر بکلی برگشت شد مگر
آنچه استثناء آن لازم بوده یا آنچه اطمینان افدس
همایوتی خلد الله ملکه الایلیکجه برای مضارح سلطنتی
تخصیص شده مرحمت فرموده اند که در جزاهن مبلغ
بخرج بودجه منظور شده
رابعاً مضارح فوق العاده از قبیل مضارح اردو ها
و سرف بنائیا و امثال آن که در بودجه سال گذشته
بر حسب تضمین احتیاط منظور شده در هذمه است
بکلی برگشت و در مقابل آن برای مضارح اتقایی و
فوق العاده مبلنی معین شده است که هر خرج
فوق العاده بهم برسد وزارت ممالیه با تصویب مجلس
شورای ملی از مبلغ مزبور بصرف برساند
خامساً در خصوص مضارح قشونی بلاینگه مضارح
مزبور به بیشتر از سایر مضارح بعین و میل و هم
انتظام نزدیک و مستحق تنقیح و اصلاح کلی بود چون
تصحیح مضارح لشکر تابع تصحیح سایر ترتیبات
نظامی و لشکری و صرف وقت و اهتمام فوق العاده
محتاج بود در دستور الملهای ولایات فقط در حقوق
صاحب منصبان خارج از فوج و اشخاصی که بکلی
خارج از خدمت نظام هستند و در جزء نظام مواجب
می برند یا مبلغ حقوق آنها قابل جرح و تعدیل بوده
یا حقوق بعضی اشخاص که مسلم بوده است وجود
خارجی ندارد یا جدیداً بر قرار شده اند جرح و
تعدیل شده و مابقی ضمیمه بحالت سابقه بر قرار
مانده است تا موقوف اصلاحات اساسی برسد اما بودجه
رکابی قشون و احتیاط تیولان رگاب و ولایات و
بعضی مضارح قشونی دیگری چون متوز در تحت
مطالعه کمیسیون در نیمه مبلنی بر حسب تضمین
از بابت برگشت سپردنهای قشونی و تفاوتهای
دیگر بر آورده شده که باید بعد بگم و زیاد آن
رسیدگی شود سادساً در برگشت و کسر حقوق سایر

مجلس شورای ملی
ملاحظه احتفال یا خدمت انتقال بخدمت
و ملو در دست
سوم - ملاحظه صحت و سقم محل مواجب
بقدر متعذر
چهارم - ملاحظه قدمت زمان مواجب و اینکه
در زمان شاهنشاه مرحوم نورالله مضیحه برقرار شده
یا قبل از زمان مزبور
پنجم - ملاحظه کمیت مبلغ حقوق
ششم - ملاحظه تفرقه اشخاصی که هر کس بعد
از تحقیق کافی معرفی نشده پیشتر از سایرین موقع
جرح و تعدیل شده
هفتم - احد اعلی مواجب شاهزادگان بزرگ
طبقه اولی از قبیل اصنام و آخوان سلطنت گیری به
دوازه هزار تومان و دو بیست خرداوی جنس و حد اعلی
حقوق شخصی لارزه عظام به پنج و شش هزار
تومان مقرر شده در حقوق سایر طبقات ایمان و اشراف
تفاوت مقام و پزاهیت ملاحظات جرح و تعدیل شده
اجمالاً میزان هیچ مواجبی از دوازه و شش متجاوز
قبول نشده است و باقیمانده صادقی که بابت دوستی
و فداکاری بزرگان ایمان و معارف ملکیت حاصل
بوده که در چنین حالت از وطن عزیز خود دست
گیری کنند بیشتر حقوق آنها مورد جرح و تعدیل
شده و حقوق فقراء و مستحقین ملکیت حتی المقدور
بدون کسرا بقا شده و با رعایت تمام ملاحظات بقدر
طایقت و استطاعت نتیجه عمل از قراری است که
خلاصه آن علیحدت بخرش میرسد و اگر بواسطه
قلت فرصت و لزوم عیله و شتاب سهو و خطائی در
جزئیات واقع شده با اینکه اصول قواعد معین است
اصلاح آن برعهده کمیسیون مجلس دوزارت ممالیه
خواهند بود و چون احاطه کلی بر تمام ممالیهات و مضارح
سلکت و شناسائی عموم اشخاص در ولایات بیده
برای هیچکس میسر نیست باز هم اگر کسی از
افراد ملت از جزئیات اطلاعی داشته باشد که
کمیسیون از آن مافیل مانده باشد از اخطار
و اظهار او کمیسیون ممالیه و مجلس مقدس
شورای ملی در کمال اطمینان استفاده خواهند کرد
مناکرات روز شنبه
۱۶ شوال المکرم
دوازدهم شورای ملی
خلاصه مذاکرات روز پنجشنبه ۱۴ آقا میرزا
ظاهر قرائت کردند
نایب رئیس - مجلسی که امروز فوق العاده
تشکیل شده بود اغلب آقایان حضور داشتند و از
مطالب مستعزرنه حالا این لایحه باز از انجمنها
نوشته شده است قرائت شود (لایحه انجمنها قرائت
شد قریب باین مضمون از طرف افراد حاضر ملت دو
روز قبل از ابایت مستعجابانته عرض نمودند جواب
صادر گردید که قبول شده و بقرابت خواهد آمد و از
روز جمعه هم که مجلس فوق العاده تشکیل شد امتنان
غیر از لایحه حاصل گردید اما هنوز به فرموده
لغز میسر نبوده است بهیچم از بابی استیضاحی چه
اقدامی شده و از ابایت نظام جدید که کمیسیون منعقد
شده یا نه چون بدو امر و اولی انصاف مصلحت است
هر کدام از دو طرفه دفتر مجلسی ممالیه با کسر